

آیین نامه اردوهای دانش آموزی

مصوب نهم و شصت و پنجمین (۹۶۵) جلسه شورای عالی آموزش و پرورش، تاریخ ۱۳۹۸/۴/۱۷

(بررسی شده در جلسات ۹۵۱، ۹۵۵، ۹۶۰ و ۹۶۵)

مقدمه

اردو و فعالیت‌های اردویی بخشی از جریان تعلیم و تربیت است که دانش‌آموزان براساس علایق و رغبت‌های خود در آن‌ها شرکت می‌کنند. برگزاری هدفمند، ایمن و با برنامه اردوها، ضمن کیفیت بخشی به برنامه‌های رسمی و غنی‌سازی اوقات فراغت دانش‌آموزان، می‌تواند بستر لازم را برای شناسایی و رشد متوازن استعداد دانش‌آموزان در ساحت‌های شش‌گانه تعلیم و تربیت فراهم آورد. به استناد مفاد سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، به‌ویژه هدف عملیاتی ۶، آیین‌نامه اردوهای دانش‌آموزی به شرح زیر تصویب می‌شود.

ماده ۱- تعریف اردو

سفر دانش‌آموزان با مقاصد علمی، آموزشی، فرهنگی، تربیتی، ورزشی، عبادی، سیاسی، زیارتی و سیاحتی است. بازدیدها، همایش‌ها، مسابقات، جشنواره‌ها، المپیادها و مجامع دانش‌آموزی در سطح کشوری، مشمول مفاد این آیین‌نامه می‌شود.

ماده ۲- اهداف

۱- ایجاد زمینه مناسب برای شناسایی، رشد و شکوفایی استعدادهای و تقویت روحیه نشاط و شادابی در

دانش‌آموزان

۲- زمینه‌سازی برای تحقق اهداف آموزشی و تربیتی برون‌مدرسه‌ای در ساحت‌های تربیتی

۳- افزایش آگاهی‌های عمومی دانش‌آموزان و کسب تجربه و مهارت‌های زندگی در زمینه‌های مختلف

فرهنگی، اجتماعی، اخلاقی، اقتصادی، جغرافیایی و تاریخی

۴- ایجاد زمینه تعامل و تبادل تجربیات دانش‌آموزان با هم در حوزه‌های فرهنگی، هنری، ورزشی، علمی

و آموزشی

۵- توسعه و تقویت فرهنگ گردشگری و ایران‌گردی و آشنایی با میراث ارزشمند فرهنگ ایرانی

اسلامی

ماده ۳- اصول و ارزش‌ها

۱- تقویت و گسترش تربیت اسلامی و ارزش‌های اخلاقی با تأکید بر هویت‌یابی و تقویت وحدت و انسجام

ملی

۲- تقویت مهارت‌های کارگروهی با مشارکت فعال دانش‌آموزان در برنامه‌های اردویی

۳- هماهنگی و همسویی برنامه‌ها با نیازهای عاطفی، اجتماعی و جسمی شرکت‌کنندگان برای تامین رضایت

آنان

۴- رعایت اقتضائات جنسیتی و رشدی دانش‌آموزان در دوره‌های تحصیلی

۵- ایجاد جذابیت، تنوع بخشی و نشاط‌آوری در برنامه‌ها و فعالیت‌های اردویی

۶- تأمین امنیت فردی و گروهی دانش‌آموزان

برگزاری اردو

ماده ۴- برنامه اردوها به صورت مدرسه‌ای (مراکز آموزشی و پرورشی)، شهرستانی، استانی، قطبی و کشوری تنظیم و با اخذ مجوز از مراجع زیر و با رعایت مفاد این آیین‌نامه، اجرا می‌شود.

۱- اردوی مدرسه‌ای در محدوده شهرستان، با موافقت شورای مدرسه، برگزار می‌شود.

۲- برگزاری اردوی درون استانی خارج از محدوده شهرستان، مستلزم اخذ مجوز از شورای مدرسه و اداره آموزش و پرورش محل است.

۳- برگزاری اردوهای برون استانی، مستلزم اخذ مجوز از مراجع مذکور در بند ۲ این ماده و اخذ موافقت اداره کل آموزش و پرورش استان مربوط است.

۴- مجوز برگزاری اردوهای قطبی و کشوری از سوی معاونت‌ها، سازمان‌ها و مراکز ذی‌ربط در سطح وزارت آموزش و پرورش صادر می‌شود و برنامه‌های اجرایی آن قابل تفویض به استان میزبان است.

تبصره- محدوده جغرافیایی درون و برون شهرستانی هر استان، تابع تقسیمات کشوری است.

ماده ۵- برای برگزاری اردو، تفکیک دانش‌آموزان بر اساس جنسیت و دوره تحصیلی، الزامی است.

تبصره ۶ - در مناطق روستایی و عشایری و نیز مراکز آموزش و پرورش استثنایی دوره ابتدایی، برگزاری اردو برای دانش‌آموزان مختلط چندپایه ابتدایی و دوره پیش دبستانی با رعایت نکات تربیتی بلامانع است.

ماده ۶- سرپرستان و مربیان اردوها باید از بین افراد آموزش‌دیده و توانمند و متناسب با جنسیت و دوره تحصیلی دانش‌آموزان انتخاب شوند. در اردوهای دوره پیش‌دبستانی، مدارس چندپایه، مدارس ابتدایی و مدارس با نیازهای ویژه، استفاده از سرپرست یا مربی، صرف نظر از جنسیت آنان، بلامانع است.

تبصره ۱- برای برگزاری اردوی مدارس ابتدایی پسرانه که توسط آموزگاران زن اداره می‌شود، انتخاب و اعزام مربی زن بلامانع است.

تبصره ۲- در اردوهای چند روزه برون شهرستانی دختران، انتخاب و اعزام مربی مرد همراه، بر اساس شاخص‌های مربوط، الزامی است. همراهی دبیران مرد مرتبط در بازدیدهای علمی و آموزشی دختران، در حد ضرورت، بلامانع است.

ماده ۷- برگزاری اردو در ایام برگزاری امتحانات و یک هفته قبل از آن ممنوع است.

تبصره - دوره ابتدایی (با توجه به توصیفی بودن ارزشیابی تحصیلی تربیتی)، مشمول ماده فوق نمی‌باشد.

ماده ۸- برگزاری اردوی یک‌روزه خارج از محدوده شهرستان در دوره‌های اول و دوم ابتدایی، مجاز خواهد بود و در دوره پیش‌دبستانی، ممنوع است.

تبصره ۱- شرکت دانش‌آموزان دوره اول و دوم ابتدایی، حسب ضرورت در اردوهای چند روزه (حداکثر یک هفته) و خارج از شهرستان صرفاً در المپیادها، فعالیت‌های ورزشی (درچارچوب ضوابط فدراسیون ورزش دانش‌آموزی)، جشنواره‌ها و مسابقات استانی و کشوری، با اخذ مجوز از معاونت‌های مربوط وزارت آموزش و پرورش و رعایت سایر مقررات، بلامانع است.

تبصره ۲- برگزاری اردوی خارج از محدوده شهرستان صرفاً برای دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی، حداکثر به مدت سه روز و دو شب مجاز است.

ماده ۹- برگزاری اردوی دانش‌آموزی توسط سایر دستگاه‌های اجرایی، نهادها و سازمان‌ها، اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی، منوط به احراز صلاحیت و اخذ مجوز از آموزش و پرورش است. مراجع

مذکور مکلفند در تمام مراحل اجرای اردو، ضوابط و مقررات این آیین‌نامه، شیوه‌نامه مربوط و سایر قوانین را رعایت کنند.

تبصره- برگزاری اردو برای گروه‌های سنی دانش‌آموزان، بدون رعایت مفاد این آیین‌نامه و سایر مقررات مربوط، از سوی موسسات و اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی ممنوع است و در صورت عدم توجه و ارتکاب تخلف، برابر مقررات مربوط رفتار خواهد شد.

ماده ۱۰- ایمنی

- ۱- دانش‌آموزان و عوامل اجرایی اردو باید از بیمه حوادث و درمان برخوردار باشند.
 - ۲- اخذ رضایت نامه کتبی ولی یا قیم قانونی دانش‌آموز الزامی است.
 - ۳- وسایل نقلیه مورد استفاده، الزاماً باید از شرکت‌های مسافری معتبر تأمین شود. استفاده از قطار در صورت در دسترس بودن، ضروری است.
 - ۴- برای آمد و شد دانش‌آموزان با قطار، هواپیما، کشتی و وسایل نقلیه مجاز دریایی، رعایت ضوابط و استانداردهای مربوط، الزامی است.
 - ۵- حرکت وسایل نقلیه اردویی در شب و شرایط آب و هوایی نامناسب، ممنوع است.
- تبصره- در تهیه شیوه‌نامه این آیین‌نامه، لازم است به سایر موارد ایمنی و ضروری توجه شود.

ماده ۱۱- منابع مالی

اعتبارات مورد نیاز اردوها از منابع زیر تأمین می‌شود:

- ۱- از محل بودجه عمومی
 - ۲- مشارکت اولیای دانش‌آموزان
 - ۳- کمک‌های خیرین، دستگاه‌ها، سازمان‌ها و نهادهای برون‌سازمانی
 - ۴- از محل منابع اختصاصی (درآمد حاصل از اردوگاه‌ها، اجرای قانون شوراهای آموزش و پرورش و...)
- تبصره ۱-** وزارت آموزش و پرورش موظف است برنامه سالانه برگزاری اردوهای دانش‌آموزی (تعداد و اعتبار مورد نیاز) در سطوح ملی و استانی را که اعتبار آن از محل بودجه عمومی تأمین می‌شود، به تأیید سازمان برنامه و بودجه کشور برساند.

تبصره ۲- منابع مالی اردوهای مدارس غیردولتی مطابق قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز غیردولتی مصوب ۹۵/۰۹/۱۴ مجلس شورای اسلامی است.

تبصره ۳- نهادها، تشکل‌ها و سایر دستگاه‌های دولتی و غیردولتی خارج از آموزش و پرورش که متقاضی برگزاری اردوی دانش‌آموزی هستند، موظفند نسبت به تأمین اعتبارات لازم برای برگزاری اردو از محل منابع مالی خود اقدام کنند.

ماده ۱۲- نظارت و ارزشیابی

۱- نظارت بر اجرای مطلوب و اثربخش اردوها و رعایت قوانین و مقررات، به‌عهده واحدهای ذی‌ربط در ادارات آموزش و پرورش شهرستان، استان و دفاتر ستادی وزارت آموزش و پرورش، خواهد بود.

۲- نظارت بر اردوی مدرسه‌ای و ارزشیابی آن، توسط مدیر و با مشارکت شورای مدرسه و انجمن اولیا و مربیان مدرسه، صورت می‌گیرد.

۳- محل برگزاری اردو و مسیر آن به منزله مدرسه محسوب می‌شود و دانش‌آموزان و عوامل اجرایی اردو موظفند مقررات انضباطی مدرسه و قوانین مربوط را رعایت کنند.

۴- مسئولیت برگزاری اردو به‌عهده مدیر، سرپرست اردو و عوامل اجرایی است و هرگونه عدول از مقررات و مفاد این آیین‌نامه و شیوه‌نامه مربوط از سوی برگزارکنندگان و عوامل اجرایی اردو، تخلف محسوب می‌شود و با متخلفان، حسب قانون و مقررات مربوط، رفتار خواهد شد.

۵- وزارت آموزش و پرورش ضمن نظارت بر حسن اجرای این آیین‌نامه و شیوه‌نامه مربوط و ارزشیابی از تحقق اهداف برنامه اردو، گزارش ارزشیابی اجرای این آیین‌نامه را به صورت سالانه به شورای عالی آموزش و پرورش ارائه دهد.

ماده ۱۳- پرداخت حق‌الزحمه

- ۱- برای عوامل اجرایی اردو، ابلاغ و حکم مأموریت صادر می‌شود.
- ۲- پرداخت فوق‌العاده مأموریت و حق‌الزحمه عوامل اجرایی اردوها در مدارس دولتی (سرپرست، مربیان و سایر عوامل)، از محل اعتبارات پیش‌بینی شده، قابل پرداخت می‌باشد.
- ۳- حق‌الزحمه عوامل اجرایی مدارس غیردولتی، تابع قانون تأسیس و اداره مدارس، مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی و دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های مربوط خواهد بود.
- ۴- در سایر نهادها و دستگاه‌های دولتی دارای ضوابط و مقررات مالی خاص، پرداخت حق‌الزحمه عوامل اجرایی اردوها، مطابق مقررات دستگاه مربوط خواهد بود.

ماده ۱۴- وزارت آموزش و پرورش موظف است:

۱- برای افزایش ایمنی، نظارت، کنترل و ارتقای کیفیت اجرای برنامه‌های اردوها، سامانه اردویی تهیه و اجرا کند. این سامانه، برگزاری اردوها را از سطح مدرسه تا ستاد وزارت آموزش و پرورش کنترل و پایش می‌کند.

۲- شیوه‌نامه‌های اجرایی و مالی این آیین‌نامه را، حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ این مصوبه، تهیه و با امضای وزیر، ابلاغ نماید.

ماده ۱۵- مقررات مغایر

با تصویب این آیین‌نامه، سایر مقررات مغایر لغو می‌شود.

موضوع: آیین‌نامه اردوهای دانش‌آموزی در نهمصد و شصت و پنجمین (۹۶۵) جلسه شورای عالی آموزش و پرورش، تاریخ ۱۳۹۸/۴/۱۷ به تصویب رسید.

سید جواد حسینی

رئیس جلسه

مهدی نوید

دبیر شورا

آیین‌نامه اردوهای دانش‌آموزی، مورد تأیید است، به اجرا گذاشته شود.

حسن روحانی

رئیس جمهور و رئیس شورای عالی آموزش و پرورش

پیوست

تعاریف :

مدرسه: از مهم‌ترین نهادهای اجتماعی، تربیتی و آموزشی و اصلی‌ترین رکن تعلیم و تربیت است که به منظور تربیت صحیح دانش‌آموزان در ابعاد دینی، اخلاقی، علمی، آموزشی، اجتماعی و کشف استعدادها و هدایت و رشد متوازن روحی و معنوی و جسمانی آنان براساس اهداف مصوب دوره‌های تحصیلی، برابر ضوابط و دستورالعمل‌های وزارت آموزش و پرورش تأسیس و اداره می‌شود.^۱

^۱ - آیین‌نامه اجرایی مدارس

شهرستان: محدوده جغرافیایی معین که از بهم پیوستن چند بخش هم‌جوار که از نظر عوامل طبیعی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی واحد متناسب و همگنی را به وجود آورده‌اند، گفته می‌شود^۱

تبصره- در مواقعی که شهرستان دارای چند منطقه و ناحیه باشد، مجوز اردوی برون شهرستانی توسط اداره آموزش و پرورش محل تحصیل دانش‌آموزان صادر می‌شود.

استان: محدوده جغرافیایی معین که از هم پیوستن چند شهرستان هم‌جوار با توجه به موقعیت‌های سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و طبیعی تشکیل می‌شود.^۲

قطب: از هم پیوستن چند شهرستان یا استان هم‌جوار تشکیل می‌شود.

کشور: واحد جغرافیایی که از چند استان تشکیل یافته و بزرگ‌ترین واحد سیاسی را تشکیل می‌دهد. این واحد معمولاً از یک نظام حکومتی که در محلی به نام پایتخت متمرکز است، پیروی می‌کند.^۳

مرز: آخرین حد قلمرو زمینی، هوایی و دریایی و تحت‌الارضی هر کشور را مرز آن کشور می‌گویند. مرز مهمترین عامل تشخیص و جدایی سرزمین یک کشور از کشور همسایه است.^۴

عوامل اجرایی: عوامل اجرایی اردو شامل افرادی است که در اجرای برنامه اردو نقش دارند.

اردوی مدرسه‌ای: اردویی است که از سوی مسئولین مدرسه یا کانون فرهنگی تربیتی و سایر مراکز مشابه آموزشی و پرورشی برنامه‌ریزی و اجرا می‌شود.

تبصره- پژوهش‌سراها، دارالقرآن‌ها، کانون‌های ورزشی و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی (دارای مجوز از آموزش و پرورش) با اخذ مجوز از مراجع ذی‌ربط متناسب با سطح برگزاری و با رعایت مفاد این آیین‌نامه می‌توانند اردو برگزار نمایند.

اردوی فرامدرسه‌ای: اردویی است که برنامه‌ریزی و اجرای آن از سوی ادارات آموزش و پرورش شهرستان، استان یا کشور انجام می‌شود.

سامانه اردویی: سامانه‌ای که برای کنترل و نظارت بر اردوهای دانش‌آموزی خارج از محدوده شهرستان (از مدرسه تا ستاد) ایجاد شده و در تعامل با دستگاه‌های اجرایی و انتظامی و با بهره‌گرفتن از همه ظرفیت‌های موجود، برای نظارت و کنترل بهتر اردوها ایجاد می‌شود.

۱- ماده ۷ قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری وزارت کشور (۱۳۸۹).
۲، ماده ۹ قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری وزارت کشور (۱۳۸۹).
۳- موسسه جغرافیایی و کارتوگرافی گیتاشناسی (گیتاشناسی نوین کشورها) چاپ (۱۳۸۲).
۴- مرکز مطالعات خلیج فارس